

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:
 Miesięcznie . . . . . 5 k. — h.
 Z odnośnieniem do domu . 6 k. — h.
Na prowincji z przesyłką pocztową:
 Miesięcznie . . . . . 6 k. — h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.
 Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 6 do 7 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.
 Rękopisów niezastrzeżonych Redakcja nie zwraca.

Cena ogłoszeń:
 Na 1 str. wiersz drobnym pismem 2 k. — h.
 „ III „ „ „ 1 „ 20 „
 „ IV „ „ „ — „ 60 „
 Drobne za wyraz . . . . . — „ 20 „

Numer pojedynczy 30 halerzy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysława Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonjalnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16; J Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej.

KINO CZARY.

Tylko przez 4 dni! Począwszy od czwartku 26 września 1918 r.

Miłość artysty

wytworny romans w 4-ch częściach, w wykonaniu najwybitniejszych artystów królewskiego teatru w Kopenhadze.

Nad program.

Walka wśród śniegu i lodów

niebywałe aktualne zdjęcie z natury w 2-ch częściach z frontu włoskiego.

Obrazy ilustruje artystyczny kwartet pod dyktando p. FOGELMANA.

JULJAN MIECZNIKOWSKI
 RADOM.

WELNIANE

POLECA:

JEDWABNE

BAWELNIANE WYROBY

Teatr Polski H. CZARNECKIEGO

W sobotę dnia 28 września na dochód Kasy Pomocy Nauczycielstwa Polskiego Szkół Początkowych
Djabeł i Karczmarka
 sztuka fantastyczna w 3 aktach Stefana Krzywoszewskiego.

W niedzielę dnia 29 września DWA PRZEDSTAWIENIA
 o godz. 4-ej po poł.—ceny niższe
Baron Kimmel
 operetka w 3 aktach Walter-Kolo.
 o godz. 8-ej wiecz.—ceny zwykłe
Nowoczesna Ewa
 operetka w 3 aktach J. Gilberta.
 Tańce -- Ewolucje.

Teatr „MIRAZ”

(Miniatury)

w sali balowej Hotelu Europejskiego

PROGRAM od czwartku dnia 26 września do niedzieli dnia 29 września (włącznie).

!! Nowość !!

Część I.

Pierwszy raz

ACH TEN LOLO!

Antrak 20 m.

!! Nowość !!

Wodewil w 1 akcie

Antrak 20 m.

Część II.
 TANIEC, ŚPIEW, HUMOR i SATYRA.
 Reżyser J. Bzowski

Szczegóły w programach.

Kierownik muz. Miecz. Kagan—Kachanowski
 Początek przedstawienia w dniu powszednie o godz. 8½ wieczorem, w niedzielę i święta o godz. 4-ej po poł. i o godz. 8¼ wieczorem

KINO- „CORSO” -TEATR

KOŚCIELNA Nr. 9.

OTWARCIE w Sobotę dnia 28-go Września 1918 roku.

PROGRAM № 1.

CARSKA FAWORYTA

dramat dworski w 6 aktach na tle zakulisowego życia cara MIKOŁAJA II-go.

Rzecz dzieje się w Patersburgu, Warszawie i Carskim Siole.

Muzyka kameralna zastosowana ściśle do obrazu pod kierunkiem p. W. JANISZEWSKIEGO.

Szczegóły w programach.

Początek przedstawień w dni powszednie o g. 6, w Sobotę, Niedzielę i Święta o g. 4.

Kasa otwarta na godzinę przed przedstawieniem.

Dyrekcja.

TELEGRAMY.

Komunikat austriacki.

WIEDEŃ, 25 września. (B. K.)
 Donoszą urzędownie:

FRONT WŁOSKI.

Na południowym froncie tyrolskim pomiędzy Brentą i Piawą rozchwiały się włoskie natarcia wywiadowe. W obszarze Siedmiu Gmin prowadził wróg nadal swój atak częściowy na Carove, atakujący Włosi i Czecho-Słowacy byli wszędzie odparci, w jednym miejscu przez atak parducickich dragonów.

Szef sztabu jeneralnego.

Komunikat niemiecki.

ZACHODNIA WIDOWNIA WOJNY.

BERLIN, 25 września. (B. K.)
 Donoszą urzędownie:
 Pomiędzy Moevres a lasem Ha-

vrincourt ożywiła się walka artylerji. Pod Moevres wznowione ataki nieprzyjacielskie rozchwiały się. Na wschód od Epehy zajęliśmy z powrotem nasze pozycje z przed walk z 22 września. Pomiędzy Omignon i Somme podjęli znowu Anglicy i Francuzi swoje działania przeciw St. Quentin. Rankiem wtargnął nieprzyjaciel do Pontuet, Gricourt, Francilly i Selency. Próby rozszerzenia wyłomu nie powiodły się. Nasza piechota i pionierzy odebrali w południe Pontruet, Gricourt i wzgórze położone pomiędzy temi miejscowościami. Francilly i Selency pozostały w ręku wroga. Na pozostałych odcinkach frontu odparliśmy ataki nieprzyjacielskie. Pomiędzy Vesle a Aisne wzięliśmy jeńców odparliśmy silne przeciwnatarcie.

[Pierwszy] generał kwatermistrz Ludendorff.

Katechizm ks. Likowskiego

poleca księgarnia

Edward Suchański
 w Radomiu.

Komunikat francuski.

Z bułgarskiego frontu.

WIEDEŃ, 25 września. (B. K.)
 Scigamy nieprzyjaciela na całym froncie między Monastyrem a górami Beles. Francuska kawalerja weszła dnia 23 do Prilepu.

Komunikat angielski.

Przekroczenie Wardaru przez Serbów.

LONDYN, 25 września. (B. K.)
 Serbowie przekroczyli Wardar na froncie 25 kilometrów. Położenie cofającej się ar-

mji bułgarskiej jest ciężkie z powodu braku połączeń na tyłach.

Z Palestyny.

LONDYN, 24 września. (BK). Z komunikatu angielskiego: Australijskie, Nowo-Zelandzkie, Indyjskie i Żydowskie wojska dotarły w pościgu do Es-Saut, zdobywając armaty i biorąc jeńców. Na północy zajęła nasza kawalerja Haiffe i Akka. Liczba jeńców przekroczyła 25.000.

Wojska króla arabskiego Husseina zdobyły Manarę i pędzą przed sobą nieprzyjacielskie oddziały.

Hintze o przyszłej Polsce.

BERLIN, 25 września. (B. K.). Sekretarz stanu Hintze oświadczył na posiedzeniu głównej komisji parlamentu odnośnie sprawy polskiej, co następuje:

Podstawą jest akt 5-go listopada.

W stosunku Polski podawą naszej polityki jest proklamacja Cesarza z dnia 5 listopada 1916 r., w której przewidziano w ogólnych zarysach utworzenia samodzielnego państwa polskiego z dziedziczną monarchją i ustrojem konstytucyjnym. Co do warunków urzeczywistnienia proklamacji, jesteśmy skłonni usłyszeć życzenia Polaków i porozumieć się z Austro-Węgrami.

Chcą usłyszeć życzenia polskie.

Jeszcze w bieżącym tygodniu spotkają się w Berlinie nasi i austr. węg. komisarze celem pertraktacji. Zaznaczam jeszcze raz, że obradujący komisarze mają i chcą zapoznać się z życzeniami Polaków.

Gospodarze równouprawnienie Niemców w Polsce.

Mamy nadzieję uzyskania dla państw centralnych gospodarczego równouprawnienia z Polakami na rynku polskim. Wzajemian jesteśmy gotowi przyjąć Polskę do przyszłego europejskiego związku gospodarczego, a jak długo związek taki nie powstanie, zawrzec z Polską tymczasowy traktat handlowy na podstawie największego uprzywilejowania.

Prawa nabywania ziemi.

Myślimy również o przyznaniu niemieckim i austro-węg. poddanym w Polsce równych praw z poddanymi polskimi, odnośnie handlu, przemysłu i nabywania majątności zwłaszcza dóbr i ziem. Dążymy do swobodnego ruchu przewozowego towarów i osób z Niemiec przez Polskę, wzajemian jesteśmy gotowi zagwarantować Polsce to samo w stosunku do Niemiec.

Wisła dla wszystkich.

Chcemy ogłosić wolną żeglugę na Wiśle i jej dopływach dla nas i dla Polaków. Dalej jesteśmy gotowi przyznać Polsce równe prawa z nami w żegludze wewnętrznej, pod warunkami, że Polska przyzna równe ustępstwa Niemcom.

Zarządzenia okupacyjne.

W sprawach kulturalnych zamyślamy żądać od nowo-powstałej Polski, aby

pozostały niezmienione prawa wydane podczas zarządu okupacyjnego, a służące do utrzymania szkół i kościołów niemieckich. Pragniemy aby ta ochrona niemieckich obywateli w Polsce trwała i po ugruntowaniu się wolnej, niepodległej Polski.

Rokowania w sprawie polskiej.

WIENIEN, 23 września. (B. K.). Wczoraj rozpoczęły się w Berlinie konferencje w sprawie polskiej. Rząd Austro-Węgierski wystąpił w charakterze przedstawicieli państwa Ugrona i radość ministerjalnego Boschana.

Pertraktacje w sprawie polskiej.

BERLIN, 25 września. (B. K.). Rozpoczęte podczas ostatniej bytności sekretarza stanu Hintzego w Wiedniu łączne pertraktacje z rządem austro-węgier. w sprawie polskiej zaczęto prowadzić dalej dziś pomiędzy przedstawicielami Niemiec i Austro-Węgier. W dalszym toku obrad jest przewidziane zaproszenie także przedstawicieli Polski.

Kto oskarżył Lutostawskich?

Inicjatywa aresztowania i oskarżenie wyszły z t. zw. komisariatu polskiego, na czele którego stoi mianujący się Polakiem Leszczyński, recte Singer. Ten sam Singer na zjeździe wojskowych Polaków w Piotrogradzie w czerwcu 1917 r. był generalnym mówcą opozycji, zorganizowanej pod patronatem Lednickiego i Kiereńskiego przeciwko formacjom polskim.

Opinia szwajcarska o Polsce dzisiejszej.

„Tribune de Geneve“ zamieszcza dłuższy artykuł p. t. „Polska dzisiejsza“, w którym autor wywodzi, że państwo polskie jest fikcją, pozbawioną wszelkich podstaw realnych. Gdyby państwa centralne były szczerze, państwo polskie egzystowałoby już od szeregu miesięcy. Manifest 5 listopada, wbrew wyraźnym przyrzeczeniom, nie jest zrealizowany. Państwo polskie niema żadnego atrybutu, aby istotnie być takim.

Istnieje coś w rodzaju rządu, mianowicie Rada Regencyjna i Rada ministrów, ale „minister spraw zagranicznych znalazł się w tej pozycji, że nie otrzymał paszportu do Szwajcarii“. Niema Sejmu, więc niema władzy prawodawczej. Administracja znajduje się w rękach generała niemieckiego. Sądownictwo nie jest także samodzielne, gdyż cały szereg spraw oddano sądom wojennym.

Antor rozpatruje kompetencje polskich organów państwowych w świetle cyfr budżetu generał-gubernatorstwa warszawskiego i dochodzi do wniosku, że „państwo polskie obecnie nie jest ani autonomiczne, ani niepodległe; najwyższa władza spoczywa w rękach generałów państw centralnych“.

Przed oblężeniem Metz.

Z Zurychu donoszą, że wedle tamtejszej „Morgenzeitung“ przygotowania,

dokonywane poza frontem francuskim wskazują, iż armie sprzymierzonych podejmą działania przeciw twierdzy Metz, jako leżącej na drodze do Lotaryngji.

Z GODZINY NA GODZINĘ.

Kalendarzyk. Dziś: † Kołomy i Damjana. Jutro: Wacława Kr. M.

Wschód słońca o godzinie 6.19. Zachód o godzinie 6.37. Długość dnia godzin 12.17.

Kronika miejska.

Radom, 26 września.

— **Uzupełnienie.** W dopełnienie sprawozdania „Z pobytu ministra“, zamieszczonego we wczorajszym numerze dodajemy, że na drugi dzień po opisanych uroczystościach t. j. w środę 25 b. m. p. minister A. Ponikowski w towarzystwie przybyłych z nim panów kolejno zwiedzał szkoły. Na zwiedzaniu tym zeszedł p. ministrowi do godz. 2-iej p. p., o 3-iej zaś młodzież seminarjum męskiego, żeńskiego i niższych klas szkół filologicznej i realnej zebrana przed gmachem T-wa Kredytowego Ziemskiego żegnała odjeżdżającego ministra entuzjastycznymi wykrzyknikami.

— **Osobiste.** W przejeździe z Warszawy do Sandomierza bawi w naszym mieście od kilku dni ks. Ludwik Gocel, delegat Rady Polskiej Ziemi Mińskiej do Ministerjum Oświecenia Publicznego,

który w tych dniach przyjechał z Mińska Litewskiego.

— **Zgubione dokumenty.** Dn. 24 b. m. p. Leon Jankowski jadąc z Przytyka do Radomia zgubił portfel zawierający: 50 rb. gotówką, przepustkę, kwit na odbiór drzewa z lasu zakrzewskiego i paszport zwierzęcy wydany przez urząd gm. Wolanów.

Ze sceny i estrady.

Z teatru.

Jutro, w sobotę na dochód Kasy pomocy nauczycielstwa Polskiego Szkół początkowych daną będzie sztuka Krzywoszewskiego „Djabel i Karczmarzka“ w rolach tytułowych s pp. Horskim i Piekarską. Tak cel jak i sympatyczna sztuka winny dzisiaj przepchnięć salę teatralną po brzegi.

W niedzielę dwa przedstawienia: o godzinie 4-iej po poł. doskonała operetka „Walter-Kolo“ „Baron Kimmel“. Wieczorem arcywesoła, a zarazem bardzo melodyjna operetka „J. Gilberta“ „Nowoczesna Ewa“.

O FIARY

złożone w Administr. „Głosu Radomskiego“

Dla biednego staruszka: Bezimiennie kor. 30.

Pamiętajcie o Podlasiu i Chełmszczyźnie!

AKUSZERKA

posiadająca dyplom z odznaczeniem, długoletnią praktyką Warszawską, udziela porad, przyjmuje panie do domu, zamówienia na wyjazd, wykonywa wszelkie zlecenia lekarskie

LUCZYŃSKA

Marjacka № 11, front I piętro.

522—0

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE

ŻEL.-BET.

A. JANISZEWSKI

Radom, ul. Długa № 28.

POLECA: PŁYTY TROTUAROWE, RYNSZTOKI, PODRYNNIKI, RURY RÓŻNYCH ROZMIARÓW DO KANALIZACJI, CEMBROWINY, POSADZKI CEMENTOWE, TARASY

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE.

SPECJALNOŚĆ:

ŚLUPY mocne! tanie! i trwałe! PUSTAKI i DACHÓWKA.

Przyjmuje zamówienia na roboty żelazo-betonowe. Kosztorysy i projekta.

Do dalszych okolic dostarczam DACHÓWKI i RURY na ryzyko loco najbliższa stacja kolejowa

AKUSZERKA

posiadająca długoletnią praktykę, udziela porad, przyjmuje panie na słabość, zamówienia na wiec.

802—0

RYCHARSKA, Lubelska 57.

Siano, buraki ówiktowe po 8 kor. pud oraz pastewne, marchew i pietruszkę sprzedają Kozłowski, ul. Koszarowa № 1.

Zgubiono legitymację na nazwisko Andrzeja Melodysty wydaną przez Mag. Radomski dnia 28/III 1918 r. za № 3046. 958—1

Radomskie Stowarzyszenie Budowlane

LUBELSKA 41.

Biuro budowlane przyjmuje wszelkie roboty i wykonywa plany. Hurtownia: blacha ocynkowana, okucia do okien i drzwi, odlewy piecowe, kafle, gwoździe, cegła, cement, papa i t. p.

Radomska Spółka Ogrodnicza

Plac 3 maja 1, (w podwórzu).

Sprzedaje

kartofle po halerzy 28 za funt.

Na pudy taniej.

SKLEP OTWARTY:

od godziny 8-iej rano do 12-iej w południe i od 2-iej po południu do 6-iej wieczorem.

W niedziele i święta od 8 do 10 rano.

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Poleca:

BLACHY dachowe czarne i ocynkowane. KOTŁY do warzenia bielizny, smarzenia powideł, gotowania paszy dla trzody i bydła.

Radomska Fabryka smarów

WŁAŚCICIELE

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński „STEMAR”

BIURO SPRZEDAŻY: Radom — Plac 3-go Maja № 1.

POLECA: Oleje maszynowe i cylindrowe.

Smary do osi, trybów, smar do łań stalowych i konopnych.

Tłuszcz „Tovote'a, Dziegiele i t. p.

Redaktor: Henryk Niedzwiedzki.

Druk „J. K. Trzebiński” — Radom.

Wydawnictwo Gazety: „Głos Radomski“.

Za pozwoleniem cenzury wojennej.